

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 489/2014-65

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. augusta 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti ENVI-PAK, a. s., Galvaniho 7/B, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou ius aegis s. r. o., Ferienčíkova 7, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Radoslava Ziga, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžhpu 1/2012 z 23. mája 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti ENVI-PAK, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. augusta 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti ENVI-PAK, a. s., Galvaniho 7/B, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, v citáciách aj „Odporca“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžhu 1/2012 a jeho rozsudkom z 23. mája 2013.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na rozhodnutie Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „rada“) č. 2010/DZ/R/2/049 zo 6. augusta 2010, ktorým tento zmenil v časti výroku rozhodnutie Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „protimonopolný úrad“) sp. zn. 2009/DZ/2/1/040 z 28. augusta 2009, pričom *„vecne došlo k jeho potvrdeniu s tým, že Sťažovateľ svojím konaním zneužil dominantné postavenie podľa § 8 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže a súčasne podľa čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ (predtým podľa čl. 82 Zmluvy ES) a súčasne bola Sťažovateľovi potvrdená sankcia vo výške 18 394 EUR... Konanie bolo vedené pred PMÚ SR pod č. 0073/OZDP/2008.*

Výrok 1 Rozhodnutia Rady úradu, ktorým bolo konštatované zneužitie dominantného postavenia podľa § 8 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže a podľa čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ znel nasledovne:

Podnikateľ ENVI-PAK, a. s. Galvaniho 7/B, 821 04 Bratislava..., zneužil svoje dominantné postavenie podľa čl. 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (predtým čl. 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) a podľa § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy

Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov na relevantnom trhu udeľovania súhlasu na používanie ochrannej známky Zelený bod na území Slovenskej republiky nastavením systému platieb za ochrannú známku Zelený bod v posudzovanom období od 15. 6. 2007 do 28. 8. 2009 tak, že jeho servisní klienti mali možnosť používať Zelený bod bez poplatku, zatiaľ čo jeho licenční klienti platili zaň poplatok, a to aj za obaly, na ktorých sa Zelený bod nenachádzal, čo pri uplatňovanej výške tohto poplatku spôsobilo obmedzenie hospodárskej súťaže na relevantnom trhu zabezpečovania zberu, zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov prostredníctvom oprávnených organizácií v Slovenskej republike. Zneužívanie dominantného postavenia je podľa čl. 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (predtým čl. 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) a podľa § 8 ods. 6 zákona č. 136/2001 Z. z... zakázané.“.

Rozhodnutie protimonopolného úradu a rozhodnutie rady napadol sťažovateľ žalobou, na základe ktorej žiadal preskúmať zákonnosť týchto rozhodnutí. O žalobe rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 1 S 249/2010-571 z 1. decembra 2011 tak, že napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil protimonopolnému úradu na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie protimonopolný úrad, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 8 Sžhpu 1/2012 z 23. mája 2013 tak, že rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti zamietol.

Sťažovateľ v prvom rade sumarizuje dôvody, na základe ktorých krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutia protimonopolného úradu a rady, pričom uvádza:

„Dôvody, ktoré Krajský súd uviedol pre zrušenie rozhodnutí PMÚ SR, resp. pre zrušenie Rozhodnutia Rady úradu, je možné zhrnúť do nasledovných okruhov (i) zistenie skutkového stavu nie je dostatočným pre posúdenie veci, keďže z rozhodnutia nie je zrejmé, aké správanie sa Sťažovateľa bolo postihované a nedošlo k prevereniu dopadu namietanej praktiky na spotrebiteľský blahobyť, (ii) rozhodnutie je napriek jeho obsiahlosti

nepreskúmateľné v otázke uloženia výšky sankcie (nie je zrejmé, z čoho vychádzal PMÚ SR pri určovaní obdobia za uloženie sankcie) a (iii) zmätočná formulácia výroku rozhodnutia, keďže tento nezodpovedá odôvodneniu rozhodnutia.“

Sťažovateľ poukazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu z 1. decembra 2011 a napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, z ktorých je zrejmé, že rozdielnym spôsobom právne posúdili otázku vymedzenia skutku, ktorého sa mal sťažovateľ dopustiť, a použitia generálnej klauzuly zákazu zneužívania dominantného postavenia podľa § 8 ods. 2 a 6 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon č. 136/2001 Z. z.“ (v znení účinnom v rozhodnom období, pozn.)] a otázku, či správne orgány svojím postupom rešpektovali zásady správneho trestania. Krajský súd sa vysporiadal aj s otázkou sankcionovania konania sťažovateľa právne kvalifikovaného podľa § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. a súčasne podľa čl. 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „Zmluva o ES“) v súčasnosti podľa čl. 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „Zmluva o fungovaní EÚ“). Najvyšší súd sa s uvedenými závermi krajského súdu nestotožnil, pričom z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že vo veci aplikoval judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) a Najvyššieho správneho súdu Českej republiky. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok krajského súdu bez toho, aby vo veci nariadil pojednávanie.

V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza:

„... Odporca zamietnutím Žaloby fakticky spôsobil, že Rozhodnutia PMÚ SR neboli podrobené súdnemu prieskumu v rozsahu namietanom Žalobou, čím došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR;

... Rozhodnutie Odporcu je arbitrárne, nakoľko neobsahuje odôvodnenie, ktorým by bolo možné podporiť jednotlivé závery Odporcu ohľadom vecnej správnosti Rozhodnutí

PMÚ SR, dostatočnosti a jednoznačnosti formulácie výroku Rozhodnutia Rady úradu a správnosti stanovenia výšky sankcie;

... Odporca bez akéhokoľvek odôvodnenia zmenil svoju dovtedajšiu rozhodovaciu prax, z ktorej Krajský súd pri rozhodovaní vychádzal, a to pokiaľ ide o sankcionovanie na základe generálnej klauzuly podľa § 8 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže;

... Odporca rozhodol na základe iných dôvodov, ako rozhodol Krajský súd, pričom zároveň Odporca rozhodoval na základe dôvodu, ktorý nebol predmetom Žaloby, resp. dokonca argumentoval v rozpore s Rozhodnutiami PMÚ SR, ktoré potvrdil;

... Odporca nerešpektoval svoju doterajšiu rozhodovaciu prax, pokiaľ ide o požiadavku na jednoznačnosť a zrozumiteľnosť výroku súdneho rozhodnutia;

... Odporca odňal možnosť Sťažovateľovi konať pred súdom a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. “

Sťažovateľ argumentuje tým, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom vyvolal taký stav konania, že jeho žaloba nebola fakticky podrobená súdnemu prieskumu, keďže niektorými námietkami uvedenými v žalobe sa nezaoberal ani krajský súd a ani najvyšší súd. V tejto časti sťažnosti sťažovateľ poukazuje na svoju žalobu, v ktorej namietal, že protimonopolný úrad

- prekročil svoje právomoci pri zhromažďovaní a vykonávaní dôkazov „*mimo riadneho formálneho administratívneho konania*“, čím prekročil rozsah oprávnenia podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z.,

- nedostatočne vymedzil predmet správneho konania,
- nedodržel požiadavku na zachovanie totožnosti skutku v priebehu správneho konania,

- porušil právo na spravodlivý proces a právo na obhajobu tým, že „*nesprístupnil... informácie, ktorými sa vykonával dôkaz...*“, a

- porušil zásadu prezumpcie nevinoty.

Sťažovateľ preto z týchto dôvodov namieta, že najvyšší súd neodôvodnil riadne svoj rozsudok, čím nerešpektoval závery ustálenej judikatúry ústavného súdu a tiež

závery Najvyššieho správneho súdu Českej republiky (rozsudok č. k. 5 Afs 52/2010-548 zo 6. 9. 2011).

V ďalšej časti sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd neodôvodnil dostatočne zmenu svojho právneho názoru o nemožnosti sankcionovania na základe generálnej klauzuly podľa § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z., čím je jeho rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Závery najvyššieho súdu nie sú podložené dôkazmi či odkazom na spisový materiál, sú teda len nepodloženými konštatovaniami, ktoré preberajú jednostranne argumentáciu protimonopolného úradu. Podľa sťažovateľa najvyšší súd pri aplikácii § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. nerešpektoval dostatočne účel a cieľ tohto zákona, argumentujúc tým, že *„Primárnym účelom zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ktorý je stanovený v ustanovení § 1, je tak ochrana súťaže pred jej obmedzovaním, ako aj vytváranie podmienok na jej ďalší rozvoj v prospech spotrebiteľov a nie ochrana individuálnych záujmov ostatných podnikateľov. Aj v súvislosti s účelom zákona o ochrane hospodárskej súťaže malo byť potom preverované, či k zneužitiu dominantného postavenia skutočne došlo. Je však zrejmé, že Odporca sa žiadnym spôsobom (okrem jednoduchého odkazu na Rozhodnutia PMÚ SR a ich správnosť) s argumentáciou Sťažovateľa, ktorú tento predložil v Žalobe... nezaoberal, resp. nie je možné na základe podaného odôvodnenia v Rozsudku riadne vyhodnotiť, či sa ňou Odporca pri rozhodovaní bez vytýčenia pojednávania zaoberal.“*

Sťažovateľ poukazuje tiež na rozpor napadnutého rozsudku najvyššieho súdu so závermi SDEÚ a tiež aj s doterajšou rozhodovacou praxou protimonopolného úradu, pričom uvádza:

«Odporca sa dovoľáva rozhodovania v súlade s únijnou rozhodovacou praxou, avšak sám opomína (čo v konečnom dôsledku konštatoval aj Krajský súd vo vzťahu k uplatneniu čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ), že zakázaným môže byť len také konanie dominantného podnikateľa, ktoré má dopad na súťaž určitej kvality. Odporca sa vo svojom Rozsudku odvolal na prípad rozhodovaný Súdny dvorom vo veci „Astra Zeneca...“, pričom však práve s poukazom na daný prípad poukazuje Sťažovateľ na to, že nie každé konanie

dominantného podnikateľa bude kvalifikované ako zneužívanie dominantného postavenia, resp. bude ním len také konanie, ktoré napríklad môže ovplyvniť štruktúru trhu, bude brániť súťaži na trhu s použitím prostriedkov, ktoré pre konkurenčný boj nie sú obvyklé, pričom skutočnosť, že chovanie dominantného podnikateľa malo takýto charakter, musí byť riadne odôvodnená. Nie je možné opomenúť ani skutočnosť, že ochrana hospodárskej súťaže je zabezpečovaná v prospech spotrebiteľa, čo v konečnom dôsledku konštatoval aj PMÚ SR v kauze „S.“, keď uviedol, že „Štandardom, na základe ktorého sa hodnotí, či určité správanie podnikateľa má dopad na súťaž alebo nie, je spotrebiteľský blahobyť (consumer welfare), a teda len správanie, ktoré vedie k zníženiu spotrebiteľského blahobytu buď vo forme vyššej cenovej úrovne, zníženia kvality, či zúženia ponuky pre spotrebiteľa, sa dá považovať za protisúťažné...

Ak už Odporca akceptoval, že je možné, aby bolo posudzované zneužitie dominantného postavenia vo vzťahu k relevantnému trhu ochrannej známky Zelený bod ako zneužívanie dominantného postavenia podľa § 8 ods. 2 v spojení s § 8 ods. 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, čo samostatne vytvára precedens a zároveň jeho argumentácia je odlišná od argumentácie PMÚ SR ako aj od záverov Krajského súdu a nie je podporená ani dostupnou rozhodovacou praxou (resp. o tejto Sťažovateľ nemá vedomosť) a Sťažovateľ voči tomuto záveru nemal možnosť namietať a prvýkrát môže rozporovať tento záver až v sťažnosti podanej Ústavnému súdu...», čo predstavuje podľa sťažovateľa porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ dáva tiež do pozornosti ústavného súdu závery krajského súdu, ktorý konštatoval, že protimonopolný úrad nedostatočne vyhodnotil dopad praktiky na relevantný trh. V dôsledku aplikácie čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ bolo potrebné preukázať kvalifikovanejšiu formu konania, teda že došlo k „zneužitiu dominantného postavenia v miere, ktorá je zjavne spôsobilá ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi“. Najvyšší súd sa s týmto záverom krajského súdu nestotožnil, avšak podľa názoru sťažovateľa neuviedol žiaden dôkaz, ktorý by podporil jeho právny záver. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na čl. 5 ods. 1 a 2 Nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní

pravidiel hospodárskej súťaže ustanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (ďalej len „nariadenie č. 1/2003“), pričom uvádza:

„Teda i z pohľadu postupu podľa čl. 5 Nariadenia Rady 1/2003, musí byť jednoznačne preukázané, že došlo k obmedzeniu súťaže kvalifikovanejšou formou konania, v opačnom prípade môže PMÚ SR deklarovat' len prípadné porušenie národného súťažného práva tak, ako to požadoval Krajský súd.“

Sťažovateľ poukazuje aj na to, že § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. obsahuje nielen generálnu klauzulu, ale aj demonštratívny výpočet skutkových podstát. Pre subsumpciu konania pod určitú skutkovú podstatu je potrebné preukázať, že boli splnené znaky tejto skutkovej podstaty. Aplikáciu generálnej klauzuly podľa § 8 ods. 2 v spojení s § 8 ods. 6 zákona č. 136/2001 Z. z. je však podľa názoru sťažovateľa tiež potrebné riadne odôvodniť, pričom *«... vyvodenie záveru o tom, že došlo k zneužitiu dominantného postavenia, musí byť jednoznačné a preukázateľné, o to viac, ak posúdenie praktík zneužívania dominantného postavenia závisí od komplexného posúdenia súboru trhových okolností, od ekonomických skutočností a od posúdenia pro-súťažných efektov praktiky, ako aj protisúťažných dopadov praktiky v podobe obmedzenia súťaže, čo samo o sebe vystavuje podnikateľa značnej miere právnej neistoty vo vzťahu k uplatneniu skutkovej podstaty na základe generálnej klauzule podľa § 8 ods. 2 v spojení s § 8 ods. 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže.*

Rovnako je ale potrebné, aby bolo v prípade aplikácie generálnej klauzule na chovanie dominantnej spoločnosti jednoznačne preukázané naplnenie znakov skutkovej podstaty podľa generálnej klauzule, a to preukázané obmedzenie súťaže alebo potenciál obmedziť súťaž. V tejto súvislosti Sťažovateľ poukazuje napríklad na Oznamenie Komisie k vylučovacím praktíkám..., z ktorého jednoznačne vyplýva, že každá zo samostatne popísaných praktík zneužívania dominantného postavenia, či uvedená v demonštratívnom výpočte alebo nie, podlieha osobitnému postupu v posúdení a zároveň pri osobitnom zohľadnení dôvodov, ktorými by bolo možné konanie dominantnej spoločnosti objektívne ospravedlniť. Aj pri nedávnej rozhodovacej praxi, Najvyšší súd SR vo veci „S...“... konštatoval, že bol PMÚ SR povinný priradiť konanie pod osobitnú skutkovú podstatu zneužívania dominantného postavenia, pokiaľ boli naplnené znaky tejto skutkovej podstaty,

pričom konkrétne uviedol, že existuje skutková podstata zneužitia dominantného postavenia odmietnutím zabezpečenia prístupu k unikátnemu zariadeniu zo strany vlastníka alebo správcu unikátneho zariadenia, ktorá je vytvorená priamo zákonom... úrad pri posudzovaní sankcionovateľnosti (trestnosti) skutku, nemôže použiť skutkovú podstatu zneužitia dominantného postavenia, vytvorenú na princípe generálnej klauzuly. Pokiaľ tak v danom prípade rozhodol, ide o zásadnú právnu vadu konania.“

Zo záverov Odporcu však nie je zrejmé, aké konkrétne dôkazy a podklady zhromaždené v administratívnom spise ho presvedčili o tom, že zo strany PMÚ SR došlo k zneužitiu dominantného postavenia podľa generálnej klauzuly, t. j. bol preukázaný kvalifikovaný negatívny dopad na hospodársku súťaž na národnej úrovni, ako aj na úrovni Únie a na základe akých skutočností a úvah dospel k záveru, že konanie nemohlo byť posudzované na základe žiadnej inej osobitnej skutkovej podstaty zneužívania dominantného postavenia, t. j., že konanie Sťažovateľa nenapĺňa znaky uvedené v demonštratívnom výpočte § 8 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ak sa jednotlivými znakmi daných skutkových podstát vôbec nezaoberal a možnosť ich naplnenia žiadnym spôsobom nevyhodnotil. Sťažovateľ zároveň poznamenáva, že sa síce Odporca pri možnosti subsumovať konanie podnikateľa pod generálnu klauzulu zneužívania dominantného postavenia odvoláva na české rozhodovacie prax – prípad „S.“, avšak opomína, že generálna klauzula zneužívania dominantného postavenia je podľa § 11 ods. 1 českého súťažného zákona formulovaná jednoznačnejšie, nakoľko ako pojmový znak obsahuje priamo aj „ujmu spôsobenú iným súťažiteľom a spotrebiteľom“, čo Odporca opomenul vyhodnotiť vo vzťahu k uplatneniu ustanovenia § 8 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

Sťažovateľ tvrdí, že Odporca opomenul pri svojom rozhodovaní uplatniť práve prístup modernej judikatúry, založený na zhodnotení všetkých, do úvahy prichádzajúcich argumentov, pričom navyše Rozsudok je zjavne arbitrárny.».

Sťažovateľ spochybňuje aj závery najvyššieho súdu týkajúce sa ukladania sankcie a určenia jej výšky protimonopolným úradom. V prvom rade poukazuje na aplikáciu príťažujúcej okolnosti, a to na „vedomé sťažovanie priebehu konania... podľa platného

Metodického pokynu o postupe pri ukladaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž [uplatnil sa bod 17 (d)... pokynu].

Odporca žiadnym spôsobom nevyhodnotil, či uplatnenie správnej úvahy PMÚ SR pri stanovení výšky sankcie podľa § 38 ods. 10 zákona o ochrane hospodárskej súťaže (v znení platnom v čase ukladania sankcie) bolo v medziach zákona, ale aj či uplatnenie soft law, za ktoré je nutné považovať predmetný metodický pokyn, bolo v súlade s princípmi právneho štátu...“.

V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na závery SDEÚ vo veci Dansk Rørindustri A/S (rozsudok z 28. 6. 2005 v spojených veciach C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P, C-206/02 P, C-207/02 P, C-208/02 P, C-213/02 P) týkajúce sa interných opatrení správnych orgánov, pričom cituje z uvedeného rozhodnutia tento právny záver:

„Dotknutá inštitúcia sa prijatím takýchto pravidiel postupu a zverejnením, že ich odteraz bude uplatňovať na príslušné prípady, sama obmedzuje pri výkone svojej voľnej úvahy a nemôže sa od týchto pravidiel odchýliť bez toho, aby nebola prípadne sankcionovaná z dôvodu porušenia všeobecných právnych zásad, akými sú zásada rovnosti zaobchádzania alebo zásada ochrany legitímnej dôvery. Nie je preto vylúčené, že takéto pravidlá postupu všeobecnej platnosti za určitých podmienok a v závislosti od ich obsahu môžu vykazovať právne účinky.“

Uplatnenie správnej úvahy mal najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa vyhodnotiť z toho hľadiska, či bola v rozsahu zákona a v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je princíp právnej istoty.

Sťažovateľ tiež namieta, že skutková podstata „vedomé sťažovanie priebehu konania“ podľa metodického pokynu o postupe pri ukladaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž bola postihnutelná aj podľa § 35 ods. 5 zákona č. 136/2001 Z. z. (sťažovateľ má zrejme na mysli § 38 ods. 5 zákona č. 136/2001 Z. z. upravujúci zodpovednosť za správne delikty, pozn.), prípadne podľa § 38 ods. 10 zákona č. 136/2001 Z. z. Rešpektujúc zásadu prezumpcie nevinoty a zásady

in dubio pro reo, by protimonopolný úrad mohol podľa jeho názoru uložiť sankciu, ak by preukázal jeho vinu. Správne trestanie podľa sťažovateľa spadá pod definíciu trestnej veci podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto je potrebné na neho aplikovať aj garancie práva na spravodlivé súdne konanie, teda aj vo vzťahu k preukázaniu naplnenia príťažujúcej okolnosti, ktorá znamená navýšenie sankcie.

V súvislosti s určením dĺžky porušenia zákazu zneužívania dominantného postavenia sťažovateľ uvádza:

„Odporca rovnako pri svojom závere konštatoval, že pri určovaní výšky sankcie bral PMÚ SR správne do úvahy dĺžku porušenia, čo je len opačné vyjadrenie k vyjadreniu Krajského súdu, ktorý napadol práve to, že nebolo dostatočne vyhodnotené obdobie, v ktorom došlo k porušeniu zákazu zneužívania dominantného postavenia [k tomuto žalobná argumentácia uvedená v čl. IV písm. (a) Žaloby]. Odporca však žiadnym spôsobom nevyhodnotil argumentáciu Sťažovateľa (resp. nie je jasné, či sa ňou zaoberal) a ani argumentačne nevyvrátil názor Krajského súdu.“

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej tvrdí, že najvyšší súd „riadne nepodporil“ svoj právny záver o tom, že výrok rozhodnutia protimonopolného úradu je jasný, zrozumiteľný a má oporu v dokazovaní, a to ani vo vzťahu k vymedzeniu skutku, ktorého sa mal dopustiť. Vymedzenie skutku vo výroku rozhodnutia protimonopolného úradu je podľa sťažovateľa v rozpore s princípom právnej istoty, keďže *„tak, ako je výrok Rozhodnutia Rady úradu formulovaný v nadväznosti na odôvodnenia Rozhodnutí PMÚ SR, nedáva tento možnosť Sťažovateľovi jednoznačne určiť, kedy by jeho konanie ako dominantného podnikateľa bolo považované za súladné so zákonom a kedy by už podliehalo postihu zákazu zneužitia dominantného postavenia podľa § 8 ods. 2 v spojení s § 8 ods. 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, resp. postihu podľa čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ“*.

V súvislosti s uložením sankcie sťažovateľ spochybňuje aj právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého si musel byť *„jednoznačne vedomý svojho protisúťažného konania“*, ktorý ale nijako argumentačne neodôvodnil. Tento právny záver navyše odporuje

argumentácii protimonopolného úradu, podľa ktorej sťažovateľ „nemusel vedieť, že jeho konanie zakladá porušovanie súťažných pravidiel“, čo vyhodnotil ako poľahčujúcu okolnosť, na základe ktorej výšku pokuty znížil o 99 %, a tvrdí, že „Vyvodenie takéhoto záveru zo strany Odporcu je nielen v rozpore so závermi Rozhodnutí PMÚ SR ale aj v rozpore s dôkazmi zhromaždenými v administratívnom spise, pričom Odporca neoprel svoje tvrdenie o žiadnu rozhodovaciu prax národnú, či komunitárnu, ktorú mal Sťažovateľ poznať a z ktorej by Sťažovateľ mohol vyvodit', že sa na trhu ochrannej známky Zelený bod dopúšťa protisúťažného konania. Navyše ide o záver Odporcu, o ktorom sa prvý krát Sťažovateľ dozvedel až pri vyhlásení Rozsudku, voči ktorému nie je prípustný riadny a ani mimoriadny opravný prostriedok a nemal tak možnosť k nemu namietat', či sa vyjadriť...

... z odôvodnenia Rozsudku je zrejmé, že Odporca sa fakticky vysporiadaval so žalobnou argumentáciou len v rozsahu Rozsudku KS a jeho tvrdení a v rozsahu Odvolania podaného PMÚ SR a nevysporiadal sa s väčšinou žalobnej argumentácie...“.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej poukazuje na argumentáciu najvyššieho súdu, ktorou reaguje na právny názor krajského súdu o nemožnosti sankcionovania na základe generálnej klauzuly podľa § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. Sťažovateľ uvádza, že týmto najvyšší súd prekročil rozsah argumentácie obsiahnutej v žalobe, keďže „nikdy netvrdil, že sankcionovanie na základe generálnej klauzuly nie je možné... ale odkazoval na judikatúru v tom smere, že ak dôjde k uplatneniu generálnej klauzule, potom výrok sankčného rozhodnutia musí byť jednoznačný a zrozumiteľný tak, aby bol tento zároveň aj preskúmateľný a praktika v ňom uvedená, musí byť jednoznačne identifikovateľná“.

Názor krajského súdu na sankcionovanie podľa generálnej klauzuly vychádza podľa sťažovateľa zo záverov najvyššieho súdu, ktoré vyslovil v rozsudku sp. zn. 3 Sžh 3/2010 z 3. mája 2010 „M.“ a v rozsudku sp. zn. 4 Sžhpu 1/2011 z 28. júna 2011 „S.“. Tento právny názor mal byť prekonaný až v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžhpu 1/2012 z 18. apríla 2013 „S.“. Ak sa najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí významne odklonil od svojej doterajšej rozhodovacej praxe, mal podľa sťažovateľa zrušiť rozsudok krajského

súdu a dať tým možnosť krajskému súdu prispôbiť sa novej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu. Takýmto postupom by sa aj sťažovateľovi poskytla možnosť vyjadriť sa k tejto zmene judikatúry, pričom v tejto súvislosti «... je potrebné uviesť, že medzi rokmi 2010 až 2013 nedošlo k žiadnej zmene právnej úpravy, ktorá by odôvodňovala zmenu v rozhodovacej praxi Odporcu a dokonca nedošlo ani k zmene v komunitárnej rozhodovacej praxi týkajúcej sa uplatnenia zásady nullum crimen v súťažných kauzách.

Odporca totiž konštatoval, že s názorom Krajského súdu nemôže súhlasiť z dôvodu jeho rozporu s konštantnou judikatúrou Súdneho dvora, avšak na žiaden komunitárny prípad v tejto veci nepoukazuje. Avšak názor na uplatnenie zásady nullum crimen vyjadril Súdny dvor už v notoricky známom prípade „Hoffman - La Roche“ alebo neskôr v roku 2008 v prípade „AC-Treuhand AG“, v ktorých sa súdy (Súdny dvor a Tribunál) okrem iného vyjadrili i tak, že aplikáciu zásady nullum crimen v konkrétnom prípade je nutné nevyhnutne prepojiť s požiadavkou predvídateľnosti konania administratívnych orgánov pri aplikácii práva a s požiadavkou legitímnych očakávaní, ako neoddeliteľných súčastí princípu právneho štátu.

... ak došlo k odklonu od doterajšej rozhodovacej praxe, nemal byť tento odklon na ujmu práv Sťažovateľa a odklon od doterajšej rozhodovacej praxe mal byť dostatočne v Rozsudku odôvodnený ... a to vo vzťahu k okolnostiam posudzovaného prípadu a nielen odkazom na komunitárnu rozhodovaciu prax, ktorá v danej otázke nevykazovala zmenu a bola konštantná, tak pri rozhodovaní o kauze „M.“, či „S...“:».

Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje aj na relevantnú judikatúru ústavného súdu, Ústavného súdu Českej republiky a tiež najvyššieho súdu o predvídateľnosti súdneho konania (skôr „rozhodnutia“). Uvádza tiež právne závery týchto súdov, podľa ktorých k odňatiu možnosti konať môže dôjsť v situácii, keď odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa z iných dôvodov bez možnosti, aby sa účastník konania k týmto dôvodom vyjadril, konštatujúc, že:

„... Odporca tak umožnil, aby bol Sťažovateľ sankcionovaný bez riadneho odôvodnenia možnosti sankcionovať za skutok, ktorý bol podradený pod všeobecnú skutkovú podstatu zneužívania dominantného postavenia podľa § 8 ods. 2 v spojení s § 8

ods. 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ktorej základné znaky paradoxne v zákone obsiahnuté nie sú. Odporca síce v odôvodnení svojho Rozsudku konštatoval, že sankcionovanie na základe generálnej klauzuly je možné, avšak žiadnym spôsobom nevyhodnotil námietky Sťažovateľa uvedené v Žalobe...“

V závere sťažnosti sťažovateľ poukazuje na znenie § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktoré umožňuje, aby najvyšší súd na prejednanie odvolania nariadil pojednávanie. Okolnosti prejednávanej veci podľa sťažovateľa odôvodňovali nariadenie pojednávania. V predmetnej veci sa najvyšší súd odchýlil od svojej konštantnej rozhodovacej praxe a tiež mu *„muselo byť zrejmé, že ak zamietne Žalobu, Sťažovateľ nebude mať možnosť vyjadriť sa nielen k zmenenej rozhodovacej praxi, ale rovnako nebude preskúmaná celá žalobná argumentácia z dôvodu, že ani Krajský súd sa so všetkou žalobnou argumentáciou nevysporiadal a postupom Odporcu sa konanie definitívne ukončí“*.

Podľa sťažovateľa bol postup najvyššieho súdu netransparentný v tom, že pôvodne oznámil vyhlásenie rozsudku na 25. apríl 2013, pričom protimonopolný úrad následne podaním zo 17. apríla 2013 žiadal o nariadenie pojednávania vo veci. Termín verejného vyhlásenia rozsudku najvyšší súd zrušil prípisom zo 17. apríla 2013, pričom verejné vyhlásenie rozsudku sa konalo 23. mája 2013. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že *„Netransparentnosť v danom postupe vníma... v tom, že ak bol Odporca pripravený vyhlásiť rozsudok bez vytýčenia pojednávania už dňa 25. 04. 2013, musel mať teda vo veci a na vec už ustálený názor, t. j. v tom čase už musel mať kauzu rozhodnutú. Nie je potom zrejmé, ako sa mohol viac ako jeden mesiac zaoberať žiadosťou o vytýčenie pojednávania predloženou PMÚ SR, v ktorej sa neobjavili žiadne nové argumenty a skutočnosti, ktoré by mohli odôvodňovať zmenu postoja Odporcu v prejednávanej veci, o to viac, ak by boli jeho závery, pripravené už ku dňu 25. 04. 2013, totožné so závermi terajšieho Rozsudku.“*

Takýmto postupom podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práva slobôd.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo spoločnosti ENVI-PAK, a. s., Galvaniho 7/B, 821 04 Bratislava... na spravodlivý proces a súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd bolo Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8 Sžhpu/1/2012 zo dňa 23. 05. 2013 porušené.

II. Základné právo spoločnosti ENVI-PAK, a. s., Galvaniho 7/B, 821 04 Bratislava... na verejné prerokovanie veci a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd bolo Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8 Sžhpu/1/2012 zo dňa 23. 05. 2013 porušené.

III. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8 Sžhpu/1/2012 zo dňa 23. 05. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

IV. Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky povinnosť uhradiť spoločnosti ENVI-PAK, a. s., Galvaniho 7/B, 821 04 Bratislava... trovy konania pred Ústavným súdom v sume 331,12 Eur s DPH, a to do 10 dní odo dňa právoplatnosti nálezu na účet právneho zástupcu ius aegis s. r. o., so sídlom Ferienčíkova 7, 811 08 Bratislava.“.

Podľa § 20 ods. 1 druhej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti

petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Text uvedený mimo petitu považuje ústavný súd za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011, IV. ÚS 470/2014).

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti namieta aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, avšak mimo navrhovaného petitu, a preto ústavný súd ustálil návrh na rozhodnutie tak, ako je vymedzený v záhlaví tohto uznesenia.

Protimonopolný úrad podaním č. 2367/PMÚ SR/2013 z 30. septembra 2013 požiadal ústavný súd o nazretie do spisu vo veci sťažnosti sťažovateľa. Ústavný súd tejto žiadosti protimonopolnému úradu ako dotknutej osobe vyhovel a 14. októbra 2013 v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 91/08, IV. ÚS 77/2010), v zmysle ktorej ho v danej veci považuje za dotknutú osobu v tomto konaní, umožnil poverenému zamestnancovi protimonopolného úradu nazrieť do predmetného spisu. Zároveň ústavný súd na základe žiadosti vyhotovil fotokópiu sťažnosti a odovzdal ju poverenému zamestnancovi protimonopolného úradu.

Dňa 28. januára 2014 bolo ústavnému súdu doručené podanie protimonopolného úradu označené ako „... *Vstúpenie do konania sp. zn. Rvp 18110/2013 ako vedľajší účastník... Vyjadrenie k sťažnosti sťažovateľa ENVI-PAK, a. s. proti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v súvislosti s rozsudkom Najvyššieho súdu z 23. mája 2013, sp. zn. 8 Sžhpu/1/2012*“. Protimonopolný úrad v predmetnom podaní uviedol, že „podľa § 93

zákona č. 99/1963 Zb... v spojení s § 38a zákona č. 38/1993 Z. z... vstupuje do konania... sp. zn. RVP 1811/2013...“. Poukázal na to, že má právny záujem na výsledku konania o sťažnosti sťažovateľa, pretože *„bol stranou v konaní pred všeobecným súdom, ktorého rozsudok je napadnutý sťažnosťou...“.* Súčasne uviedol, že ak by mu ústavný súd postavenie vedľajšieho účastníka v konaní o sťažnosti sťažovateľa nepriznal, žiada, aby v takomto prípade vzal do úvahy stanovisko k veci, ktoré v rámci svojho vyjadrenia priložil.

Ústavný súd návrh protimonopolného úradu na vstup do konania ako vedľajšieho účastníka vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 18110/2013 uznesením II. ÚS 489/2014-58 z 22. augusta 2014 odmietol, odvolajúc sa na svoju doterajšiu judikatúru (napr. II. ÚS 91/08, IV. ÚS 77/2010), s odôvodnením, že *„na vyjadrenie protimonopolného úradu k sťažnosti však ústavný súd pri rozhodovaní – v súlade so svojou doterajšou praxou – v rozsahu, v akom si to vyžiada predbežné prerokovanie sťažnosti, prihliadne“.*

Ústavný súd považoval za potrebné v súvislosti s konaním o sťažnosti sťažovateľa uviesť nasledovné:

Bývalý predseda najvyššieho súdu Š. H. podal 22. februára 2013 proti sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi trestné oznámenie a zároveň v televíznych reláciách televízie TA3 odvysielaných 21. februára 2013 a 11. marca 2013 formuloval proti nemu osobné invectívy. Sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz v tejto súvislosti (aj keď sa zo subjektívneho hľadiska necítil byť predpojatý) listom z 28. marca 2013 (ďalej len „oznámenie“) oznámil tieto skutočnosti v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu a zároveň ju požiadal, aby zabezpečila postup podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. aby predložila jeho oznámenie obsahujúce skutočnosti, ktoré by mohli zakladať jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania vecí sťažovateľa, na rozhodnutie senátu ústavného súdu, ktorý je o ňom príslušný rozhodnúť v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu.

O oznámení sudcu ústavného súdu Ladislava Orosza rozhodol I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 629/2013-14 z 24. októbra 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Ladislava Orosza z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevylúčil. Označené uznesenie bolo sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi doručené 11. novembra 2013. Z uvedeného dôvodu IV. senát ústavného súdu v období od 9. septembra 2013 do 11. novembra 2013 nemohol vo veci sťažovateľa konať a rozhodovať.

Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková listom z 28. augusta 2013 a sudca Ján Luby listom z 27. augusta 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu oznámili, že okrem iných vecí aj vo veci sťažovateľa sú členmi senátu IV. ÚS ako sudcovia spravodajcovia alebo sudcovia. Napriek tomu, že sa necítia byť ani vo veci sťažovateľa predpojatí pri výkone funkcie sudcu, keďže obsah vyjadrení Š. H. nijakým spôsobom neovplyvnil ich spôsobilosť rozhodovať v uvedených veciach nestranne a objektívne, vzhľadom na (i) podané trestné oznámenie Š. H... proti ich osobe, ako aj (ii) Š. H. počas tlačovej besedy uskutočnenej 20. augusta 2013 prezentované hrubé urážky a podozrenia z ich korupčného správania, v ktorých pokračoval na tlačovej besede v televízii TA3 konanej 23. augusta 2013, a tiež (iii) opakované vyhlásenia Š. H. o nadržíavaní sťažovateľke a o korupčnom správaní celého senátu ústavného súdu IV. ÚS vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012 predložili vec predsedníčke ústavného súdu na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O oznámení sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 592/2013-10 z 2. októbra 2013 tak, že sudkyňu IV. senátu ústavného súdu Ľudmilu Gajdošíkovú z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevylúčil.

O oznámení sudcu Jána Lubyho rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 698/2013-16 z 20. novembra 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Jána Lubyho z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevylúčil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohol IV. senát ústavného súdu v danej veci konať do času, kým o uvedených oznámeniach sudcov nerozhodol príslušný senát ústavného súdu.

Sudcovi Jánovi Lubymu skončilo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu 4. júla 2014 a na konanie a rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa je v súčasnosti podľa relevantného rozvrhu práce príslušný II. senát ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto nálezu.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu

môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd sa už odvolal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, to však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno podľa záverov Európskeho súdu pre ľudské práva posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, bod 288). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie.

Krajský súd svojím rozsudkom č. k. 1 S 249/2010-571 z 1. decembra 2011 napadnuté rozhodnutie rady č. 2010/DZ/R/2/049 zo 6. augusta 2010 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím protimonopolného úradu č. 2009/DZ/2/1/040 z 28. augusta 2009 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. e) a d) OSP a vec vrátil rade protimonopolnému úradu na ďalšie konanie.

Svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Úlohou súdu v prejednávanej veci bolo preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného č. 2010/DZ/R/2/49 zo dňa 6. 8. 2010, ktorým Rada protimonopolného úradu SR Bratislava ako orgán príslušný na konanie podľa ust. § 18 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona SNR č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ústredných orgánov štátnej správy SR v znení neskorších predpisov v správnom konaní č. 0073/OZDP/2008 na základe rozkladu účastníka konania Envi Pak a. s., Bratislava zmenil podľa § 59 ods. 2 zákona o správnom konaní rozhodnutie

Protimonopolného úradu SR, odboru zneužívania dominantného postavenia č. 2009/DZ/2/1/040 zo dňa 28. 8. 2009 tak, že bod 1 výroku znie: „podnikateľ Envi Pak a. s., Bratislava zneužil svoje dominantné postavenie podľa čl. 102 zmluvy o fungovaní Európskej únie predtým čl. 82 zmluvy o založení európskeho spoločenstva a podľa § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona SNR č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy SR v znení neskorších predpisov na relevantnom trhu udeľovania súhlasu na používanie ochrannej známky zelený bod na území SR nastavením systému platieb za ochrannú známku zelený bod v posudzovanom období od 15. 6. 2007 do 28. 8. 2009 tak, že jeho servisní klienti mali možnosť používať zelený bod bez poplatku, zatiaľ čo jeho licenční klienti platili zaň poplatok a to aj za obaly, na ktorých sa zelený bod nenachádzal, čo pri uplatňovanej výške tohto poplatku, spôsobilo obmedzenie hospodárskej súťaže na relevantnom trhu zabezpečovania zberu, zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov prostredníctvom oprávnených organizácií v SR.

Zneužívanie dominantného postavenia je podľa čl. 102 zmluvy o fungovaní Európskej únie (predtým čl. 82 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) a podľa § 8 ods. 6 zákona č. 136/2001 Zb. zakázané. Bod 2 výroku sa vypúšťa, bod 3 výroku zostáva nezmenený...

Krajský súd v Bratislave po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj postupu, ktorý mu predchádzal konštatoval, že žaloba je dôvodná, a preto s poukazom na § 250j ods. 2 písm. c) a d) OSP zrušil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím vzhľadom k tomu, že podľa názoru súdu zistenie skutkového stavu nie je dostačujúce pre posúdenie veci a vydané rozhodnutie napriek jeho obsiahlosti je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť. Za hlavný nedostatok považoval súd zmätočnú formuláciu výroku rozhodnutia.

Z výroku napadnutého rozhodnutia je podľa názoru súdu nesporné, že žalovaný v odôvodnení popísaný skutok nepodradil pod žiadnu zo skutkových podstát, tvrdiac, že takéto podradenie nie je možné. Krajský súd v Bratislave preto skúmal výrok žalobou napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či vymedzuje skutok, ktorého sa žalobca mal dopustiť

spôsobom, ktorý by odôvodnil zámer o použiteľnosti generálnej klauzuly podľa ust. § 8 ods. 2 citovaného zákona.

Podľa názoru súdu identifikovanie praktík zneužitia dominantného postavenia vo výroku rozhodnutia, ku ktorému sa dospelo správnou úvahou, musí byť logické a racionálne. Vymedzenie praktiky okrem toho musí byť jednoznačné a nezameniteľné tak, aby bolo možné danú konkrétnu praktiku zakázať, uložiť povinnosť zdržať sa takéhoto konania, alebo odstrániť protiprávny stav. V tomto prípade krajský súd poukazuje na podmienky správneho prestania v prípade použitia generálnej klauzuly, keď skutková podstata musí rešpektovať zásady správneho trestania, t. j. sankciu ukladať až vtedy, ak podnikateľ nerešpektuje rozhodnutím ustálenú skutkovú podstatu. V tomto prípade žalovaný aplikoval skutkové podstaty zneužitia dominantného postavenia založené na generálnej klauzule (demonštratívnom vymedzení zákona). Generálna klauzula zákona neobsahuje explicitný opis skutkovej podstaty správneho deliktu tak, aby ním sama o sebe bola naplnená požiadavka čl. 49 ústavy SR v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy SR, že „len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie“. Krajský súd v Bratislave v tomto prípade poukazuje na rozhodovanie senátov NS SR, ktoré sú v tomto prípade jednotné v lom, že tieto princípy sa v plnom rozsahu aplikujú i v správnom trestaní i s prihliadnutím na odporúčanie výboru ministrov rady Európy č. 911 členským štátom o správnych sankciách z 13. 2. 1991, ktorí odvolávajú sa na všeobecné zásady vzťahujúce sa na ochranu jednotlivca vo vzťahu k rozhodnutiam správnych orgánov, ktoré sú zakotvené v rezolúcii č. (77) 31 a na zásady týkajúce sa voľnej úvahy správnych orgánov pri rozhodovaní zakotvené v odporúčaní (80) 2 majú na zreteli, že správne akty, ktorými sa ukladajú správne sankcie, by mali byť podriadené dodatočným zárukám, odporúča vládam členských štátov, aby sa k ich právnej teórii ako aj praxi riadili zásadami stanovenými v tomto odporúčaní“. Odporúčanie výboru ministrov rady Európy č. (91) 1 je dôležitým interpretačným nástrojom pre národné správne súdy pri výklade zákonov týkajúcich sa správneho trestania. Ustálenie skutkovej podstaty zneužívania dominantného postavenia na generálnej klauzule má konštitutívny význam, to znamená, že skutková podstata je Protimonopolným úradom priamo kreovaná a až týmto okamihom spĺňa

požiadavku zásady č. 1 a zásady č. 2 a aj čl. 49 Ústavy SR a zásady nullum crimen poena sine lege. Zásada proporcionality vyžaduje, že ak Protimonopolný úrad má právomoc na základe generálnej klauzuly a demonštratívneho vymedzenia zákona sformulovať nové skutkové podstaty zneužívania dominantného postavenia, na druhej strane podnikateľ musí mať možnosť poznať presné znenie praktiky, ktorá je zakázaná. Až po tomto momente ho možno sankcionovať. Činnosť Protimonopolného úradu by preto mala byť zameraná na včasné identifikovanie praktík, zachytenie ich obsahu rozhodnutím, ich zakázanie a následne až na sankcionovanie, kedy už môže byť naplnená zásada nullum crimen.

Krajský súd v Bratislave konštatoval, že úrad pri posudzovaní činnosti podnikateľa musí vychádzať z generálnej klauzuly týkajúcej sa zneužívania dominantného postavenia na relevantnom trhu, pričom ale musí rešpektovať zásady správneho trestania založené na generálnej klauzule a sankciu ukladať až vtedy, ak podnikateľ nerešpektuje rozhodnutím ustálenú skutkovú podstatu, v dôsledku toho môže sankcionovať podnikateľa až za obdobie, kedy bola naplnená zásada nulum crimen. Rovnako pri ukladaní pokuty úrad posudzuje závažnosť a dĺžku trvania porušovania ustanovení tohto zákona, porušovania ustanovení osobitných predpisov, či porušovania podmienok, povinností alebo záväzkov uložených rozhodnutím úradu. Úrad pri posudzovaní závažnosti porušovania berie do úvahy jeho povahu, skutočný dopad na trh a tam, kde je to účelné aj veľkosť relevantného trhu. Okrem týchto kritérií by mal úrad pri ukladaní pokuty brať do úvahy aj iné skutočnosti a to najmä opakované porušenie tým istým podnikateľom, odmietnutie podnikateľa spolupracovať s úradom a podobne.

Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí deklaroval, že žalobca porušil ust. § 8 ods. 2 zákona o hospodárskej súťaži, teda právnu normu slovenského vnútroštátneho predpisu, ale zároveň aj čl. 82 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, teda právnu normu predpisu komunitárneho a síce konaním, ktoré podpísal v odôvodnení predmetného rozhodnutia, takže ide o spôsob a podmienky poskytovania sublicencií na ochrannú známku zelený bod spoločnosťou Envi pak a. s., ktorá podľa názoru žalovaného využíva svoje exkluzívne právo na poskytovanie sublicencií na ochrannú známku zelený bod SR na to, že viaže spoločnosti používajúce zelený bod na využívanie aj jeho služieb v oblasti zabezpečenia zberu, zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov. Ak sa deklaruje porušenie

čl. 82 zmluvy o EES, lak by mal úrad mať za nesporne preukázané zneužitie dominantného postavenia v miere, ktorá je zjavne spôsobilá ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Ide teda o kvalifikovanejšiu formu konania, ako by bolo postihnutelné podľa vnútroštátneho zákonodarstva. Súd teda uzatvára, že rozhodnutie žalovaného považuje za zmätočné aj v tom zmysle, že správny orgán prvého stupňa mohol začať správne konanie so žalobcom pre podozrenie zo zneužitia dominantného postavenia a mohol tiež toto konanie kvalifikovať podľa čl. 82 zmluvy ES, resp. kumulatívne aj podľa § 8 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Avšak v priebehu správneho konania mal dospieť k záveru, či ide o konanie, v ktorom je komunitárny prvok obsiahnutý, či nie a v súlade s týmto záverom mal mať za preukázané, že ku zneužitiu dominantného postavenia materiálne došlo a teda správne konanie ukončiť tak, že sa jednalo o zneužitie dominantného postavenia v miere, ktorá bola zjavne spôsobilá ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a potom deklarovať porušenie čl. 82 zmluvy ES, alebo uzatvoriť, že sa jednalo o zneužitie dominantného postavenia, avšak nie v miere, ktorá by bola zjavne spôsobilá ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a potom deklarovať porušenie ust. § 8 ods. 2 zákona o ochranárskej súťaže. Súbežná deklarácia porušenia čl. 82 zmluvy a zároveň § 8 zákona o ochrane hospodárskej súťaže konaním, u ktorého je splnená podmienka totožnosti skutku, je podľa názoru súdu zmätočná.»

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 23. mája 2013 zmenil rozsudok krajského súdu z 1. decembra 2011 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. V odôvodnení svojho rozsudku najvyšší súd poukázal na odôvodnenie rozsudku krajského súdu z 1. decembra 2011, vymedzil podstatnú odvolaciu argumentáciu protimonopolného úradu a obsah stanoviska sťažovateľa k tomuto odvolaniu doručeného mu 28. februára 2012. Konštatoval, že k predmetnej veci sa vyjadrila Európska komisia na základe čl. 15 ods. 3 nariadenia č. 1/2003. K písomným pripomienkam Európskej komisie sa vyjadril aj sťažovateľ. Následne najvyšší súd uviedol vlastné úvahy a právne závery k predmetu prerokovanej veci:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podaného odvolania žalovaného (protimonopolný úrad, pozn.) posudzoval, či žalovaný, ako i krajský súd pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a s ohľadom

na námietky žalovaného, ako i či konanie pred žalovaným ako i krajským súdom, bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval správny výsledok a spôsobom zodpovedajúcim pravidlám spravodlivého procesu.

Krajský súd v danom prípade nepostupoval správne a v rozpore s obsahom judikatúry Európskeho súdneho dvora ako aj v rozpore s komunitárnym právom a to napriek tomu, že podklady rozhodnutia tvorili rozsiahly obsah administratívneho spisu, nesprávne vyhodnotil skutočnosti zistené v administratívnom konaní žalovaným, ktorými bola preukázaná deliktuálna zodpovednosť žalobcu pri porušení pravidiel hospodárskej súťaže v preskúmvanej oblasti.

Krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, že skúmal výrok žalobou napadnutého rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu hlavne z hľadiska, či vymedzuje skutok, ktorého sa mal žalobca dopustiť spôsobom, ktorý by odôvodnil záver o použiteľnosti generálnej klauzuly podľa § 8 ods. 2 Zákona o ochrane hospodárskej súťaže a poukázal na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorých vyplýva, že generálna klauzula zákona neobsahuje explicitný opis skutkovej podstaty správneho deliktu tak, aby ním sama o sebe bola naplnená požiadavka čl. 49 Ústavy SR v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, že „len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie“. Krajský súd v Bratislave v tomto prípade poukázal na princípy aplikované v správnom trestaní i s prihliadnutím na odporúčanie výboru ministrov Rady Európy č. 91 I členským štátom o správnych sankciách z 13. februára 1991, ktorí „... odvolávajú sa na všeobecné zásady vzťahujúce sa na ochranu jednotlivca vo vzťahu k rozhodnutiam správnych orgánov, ktoré sú zakotvené v rezolúcii č. (77) 31 a na zásady týkajúce sa voľnej úvahy správnych orgánov pri rozhodovaní zakotvené v odporúčaní (80) 2 majú na zreteli, že správne akty, ktorými sa ukladajú správne sankcie, by mali byť podriadené dodatočným zárukám, odporúča vládám členských štátov, aby sa k ich právnej teórii ako aj praxi riadili zásadami stanovenými v tomto odporúčaní“, a že odporúčanie výboru ministrov rady Európy č. (91) 1 je dôležitým interpretačným nástrojom pre národné správne súdy pri výklade zákonov týkajúcich sa správneho trestania. Ustálenie skutkovej podstaty zneužívania dominantného postavenia na generálnej klauzule má konštitutívny význam,

to znamená, že skutková podstata je protimonopolným úradom priamo kreovaná a až týmto okamihom splňa požiadavku zásady č. 1 a zásady č. 2 a aj čl. 49 Ústavy SR a zásady nullum crimen poena sine lege. Zásada proporcionality vyžaduje, že ak protimonopolný úrad má právomoc na základe generálnej klauzuly a demonštratívneho vymedzenia zákona sformulovať nové skutkové podstaty zneužívania dominantného postavenia, na druhej strane podnikateľ musí mať možnosť poznať presné znenie praktiky, ktorá je zakázaná. Až po tomto momente ho možno sankcionovať. Činnosť protimonopolného úradu by preto mala byť zameraná na včasné identifikovanie praktík, zachytenie ich obsahu rozhodnutím, ich zakázanie a následne až na sankcionovanie, kedy už môže byť naplnená zásada nullum crimen.

Uvedený právny názor vychádza zo skutočnosti, že príslušné konanie, ktorým došlo k zneužitiu dominantného postavenia na relevantnom trhu, nemožno sankcionovať, ale je potrebné delikventa upozorniť zo strany Úradu na jeho protisúťažné konanie a pokiaľ by sa delikvent v budúcnosti opätovne dopustil protisúťažného konania tým istým spôsobom, respektíve rovnakou protisúťažnou praktikou, tak až vtedy by mu bolo možné za ustálenú skutkovú podstatu Úradom uložiť sankciu.

S uvedeným právnym názorom sa senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nestotožňuje, nakoľko aplikácia takéhoto názoru je podľa súdu rozpore s konštantnou judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ako aj komunitárnym právom.

Zo zákona o ochrane hospodárskej súťaže ako na národnej tak na európskej úrovni vo všeobecnosti nevyplýva aké konkrétne konanie súťažiteľov na relevantnom trhu sa považuje za zneužitie dominantného postavenia. Presné vymedzenie tohto pojmu ponecháva na rozhodovaciu činnosť orgánov ochrany hospodárskej súťaže a súdy. Demonštratívny výpočet týchto praktík uvedených v § 8 ods. 2 Zákona o ochrane hospodárskej súťaže má slúžiť súťažiteľom hlavne na orientáciu a poukazuje na najčastejšie porušenia pravidiel ochrany hospodárskej súťaže súťažiteľmi. Z dôvodov efektivity ochrany hospodárskej súťaže pred nezákonnými praktikami podnikateľov, ktorí by chceli zneužiť svoje dominantné postavenie na trhu a takáto praktika nie je uvedená v demonštratívnom výpočte v § 8 ods. 2 Zákona, resp. čl. 102 Zmluvy o FEU, tak je povinný takúto praktiku orgán ochrany hospodárskej súťaže podriadiť pod generálnu klauzulu. Orgán ochrany

hospodárskej súťaže nemôže určité konanie, ktoré je správnym deliktom, podradiť pod skutkovú podstatu, ktorá mu je svojím obsahom najbližšia, nakoľko tento postup by bol nesprávny a v rozpore so zásadami administratívneho trestania (správny orgán nemôže subsumovať konanie súťažiteľa pod skutkovú podstatu takej praktiky, ktorá zjavne nespĺňa všetky podstatné znaky konania žalobcu).

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje rozhodovaciu činnosť Nejvyššího správního soudu České republiky napr. vo veci Sazka (rozsudok NSS sp. zn. 7 Afs 40/2007), kde okrem iného NSS ČR konštatoval, že konštrukcia generálnej klauzuly je obdobná komunitárnej predlohe s poukazom na článok 102 ZFEÚ a označil ju za nevyhnutnú, pretože nikdy nemožno normatívne podať úplný výpočet spôsobov, ktorými možno tržnú moc zneužiť na ujmu ostatných účastníkov trhu. Vo veci Sazka NSS ČR taktiež našiel význam generálnej klauzuly v tom, že pokiaľ určité konanie naplňuje jej jednotlivé znaky, i keď nie je zachytené pomenovanou skutkovou podstatou, je zakázaným konaním so všetkými dôsledkami, ktoré z neho pre konajúceho vyplývajú a uviedol, že akékoľvek konanie, ktoré naplňuje znaky uvedené v generálnej klauzule, môže byť sankcionované ako zneužitie dominantného postavenia a to i vtedy, ak ho pod žiadnu z demonštratívne vymenovaných skutkových podstát nebude možné podradiť.

Zneužitím dominantného postavenia a aplikáciou generálnej klauzuly vo vzťahu k deklaratórnemu výpočtu praktík uvedených v českom zákone o ochrane hospodárskej súťaže sa Najvyšší správny súd ČR zaoberal i napr. vo veci UPC (rozsudok NSS 7 As 58/2006), kde uviedol, že „ku zneužitiu monopolného (dominantného) postavenia súťažiteľov môže dôjsť i inak než spôsobom opísaným v zákone a nemožno pritom ani vylúčiť, že zneužitím dominantného postavenia na trhu môže byť i konanie, ktoré by na jednej strane bolo v prospech iných súťažiteľov, avšak na druhej strane by súčasne bolo na ujmu konečného spotrebiteľa“.

Európsky súdny dvor vo svojej rozhodovacej činnosti vymedzil zneužitie dominantného postavenia ako „objektívny pojem, ktorý vystihuje spôsoby správania podniku v dominantnom postavení, ktorých podstatou je ovplyvnenie štruktúry trhu, na ktorom je na základe prítomnosti dominantného podniku stupeň súťaže oslabený, a ktorých cieľom je vytvorenie prekážok rozvoja súťaže na tomto trhu za použitia

prostriedkov, ktoré sa líšia od tých, ktoré riadia normálnu súťaž výrobkov a služieb medzi súťažiteľmi“. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že koncepcia zneužitia dominantného postavenia sa neobmedzuje len na konanie, ktoré pôsobí negatívne vo vzťahu k ostatným súťažiteľom, ale zahŕňa aj konanie, ktoré poškodzuje spotrebiteľov, pretože neprimerané ceny, ktoré majú účinky a vplyv na postavenie užívateľov alebo spotrebiteľov, sú tiež zakázané (Hoffmann Roche c/a Komisia).

Zároveň je potrebné poznamenať, že z ust. čl. 55 ods. 2 Ústavy SR jednoznačne vyplýva ústavné právo ochrany hospodárskej súťaže ako hospodárskej politiky štátu a patrí k základným ústavným princípom a z ktorého vyplýva pozitívny záväzok štátu chrániť hospodársku súťaž. Taktiež z tohto ustanovenia možno dôvodiť aj skutočnosť, že pri výklade právnych noriem z oblasti ochrany hospodárskej súťaže je nutné pri rozhodovacej činnosti orgánov ochrany hospodárskej súťaže a súdov preferovať tie výkladové techniky, ktorými bude tento cieľ naplnený, teda nie vychádzať striktne s textualistického výkladu právnych noriem, ale objektívneho teleologického výkladu právnych noriem.

Najvyšší súd poznamenáva, že by bolo v príkrom rozpore s požiadavkou jednotného výkladu práva EÚ a národného práva, ak by sa nenaplnili ciele efektívnosti oboch týchto práv, ktoré sa vzájomne prelínajú a kryjú. Národné právo v oblasti hospodárskej súťaže musí byť vykladané v záujme zabezpečenia právnej istoty a jednotnej aplikácie európskeho súťažného práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v danom prípade na rozdiel od krajského súdu stotožňuje so žalovaným, že v svojom rozhodnutí určite, jasne a zrozumiteľne formuloval výrok rozhodnutia v ktorom bola dostatočne špecifikovaná praktika, ktorej výsledkom bolo zneužitie dominantného postavenia žalobcu na relevantnom trhu. V rozhodnutí žalobca (správne má byť žalovaný, t. j. protimonopolný úrad, pozn.) podrobne opísal konanie žalobcu (spôsob konania, doba trvania) a že ide konanie žalobcu, ktoré nemohlo byť podradené pod žiadnu z praktík uvedených v § 8 ods. 2 Zákona o ochrane hospodárskej súťaže a nič nebránilo žalovanému, aby na konanie žalobcu aplikoval generálnu klauzulu podľa § 8 ods. 6 Zákona o ochrane hospodárskej súťaže súbežne s čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ (pôvodne čl. 82 Zmluvy o založení ES). V danom prípade žalobca preukázateľne zneužil svoje dominantné postavenie podľa čl. 102 Zmluvy o fungovaní

Európskej únie (predtým čl. 82 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) a podľa § 8 ods. 2 Zákona o ochrane hospodárskej súťaže na relevantnom trhu udeľovania súhlasu na používanie ochrannej známky Zelený bod na území Slovenskej republiky nastavením systému platieb za ochrannú známku Zelený bod v posudzovanom období od 15. júna 2007 do 28. augusta 2009 tak, že jeho servisní klienti mali možnosť používať Zelený bod bez poplatku, zatiaľ čo jeho licenční klienti platili zaň poplatok a to aj za obaly, na ktorých sa Zelený bod nenachádzal, čo pri uplatňovanej výške tohto poplatku spôsobilo obmedzenie hospodárskej súťaže na relevantnom trhu zabezpečovania zberu, zhodnocovania a recyklácie odpadov a obalov prostredníctvom oprávnených organizácií v Slovenskej republike a konštatovala; že zneužívanie dominantného postavenia podľa čl. 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj podľa § 8 ods. 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je zakázané.

Takýto postup žalobcu platbách za Zelený bod medzi servisnými klientmi (používali Zelený bod bez licenčného poplatku) a licenčnými klientmi nie je možné zo strany žalobcu objektívne a rozumne odôvodniť. V danom prípade výsledkom tejto súťažnej praxe žalobcu nebolo skúmanie neprimeranej ceny za ochrannú známku Zelený bod, ale súťažná praktika spočívajúca v tom, že žalobca sledoval znevýhodnenie konkurencie na trhu, pri organizácii, zbere separácii a recyklácii odpadov z obalov.

Odvolačný súd zdôrazňuje, že úrad, ako vyplýva zo spisového materiálu sa v danom prípade dôsledne zaoberal aj súbežným použitím čl. 102 ZFEU (predtým čl. 82 ZEU) a jeho súbehu s ust. § 8 ods. 2 a 6 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a jej vplyvu na obchod medzi štátmi, ktoré boli podrobne ozrejmene v bodoch 13 až 23 rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu) a z ktorého jednoznačne vyplýva, že táto praktika žalobcu mala vplyv na dovoz tovarov, či už označených alebo neoznačených označením Zelený bod.

Najvyšší súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že prípade ochrany hospodárskej súťaže nie je otázka právnej kvalifikácie vôbec rozhodujúcou pre vyslovenie záveru o porušení súťažného práva a uloženie príslušnej sankcie v prípade, ak súťažiteľ svojím správaním na súťažnom trhu poruší zákon a zneužije svoje dominantné postavenie na relevantnom trhu.

Například i Európsky súd pre ľudské práva v roku 2009 v rozsudku Zolotukhin uviedol, že rozhodujúcim je samotný skutok a nie jeho právna kvalifikácia (sťažnosť č. 14/939/03). V danom prípade je Najvyšší súd Slovenskej republiky toho názoru, že argumentácia krajského súdu, že v správaní žalobcu ide o „novú skutkovú podstatu“, za ktorú by nemal byť sankcionovaný je právne irelevantná a nemá oporu v súťažnom práve. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na prípad riešený jednak Komisiou ako i Európskym súdnym dvorom a to prípad Astra Zeneca. Námietkam Astra Zeneca, že sa jedná o určitú „novosť praktík v zneužití na trhu“ a že by mali dostať preto iba symbolickú pokutu, nebolo vyhovené a táto jej obrana bola odmietnutá a nerešpektovaná a naopak vo veci boli uložené prísne finančné sankcie. V danej veci praktiky zneužitia boli nové a to pokiaľ ide o použité prostriedky, napriek tomu však Všeobecný súd ako i Európsky súdny dvor konštatovali, že príslušné zneužitia sú závažnými porušeniami a nemôžu byť tolerované v súťažnom práve. Navyše z rozhodnutí súdov v danej veci vyplýva, že Astra Zeneca mala očakávať, že zneužitia, o ktoré v danom prípade ide, patria do pôsobnosti čl. 102 ZFEÚ a to napriek tomu, že Komisia ani Súdny dvor ešte nepreskúmavali správanie, ktoré využívalo rovnaké prostriedky alebo metódy. Napokon i vo veci Astra Zeneca bola na daný prípad nepochybne aplikovaná generálna klauzula.

Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri zneužívaní dominantného postavenia na relevantnom trhu sťažiteľia používajú čoraz sofistikovanejšie praktiky zneužitia a tieto praktiky by potom bolo možné považovať neustále za nové a vidieť v nich prvky novosti a potom v prípade osvojenia si názoru krajského súdu, by v podstate nebolo možné subjekt, ktorý používa „novú praktiku“, ale hoci nedovolenú praktiku, sankcionovať v oblasti súťažného práva. V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosti, na ktoré poukazuje krajský súd, nemôžu byť podľa názoru odvolacieho súdu ani poľahčujúcimi okolnosťami, v ktorých by bolo možné vidieť zníženie uloženej sankcie žalobcovi, resp. využitia moderačného práva súdom vo vzťahu k žalobcovi.

V danom prípade je Najvyšší súd Slovenskej republiky toho názoru, že žalobca ako skúsený podnikateľ mohol a mal predvídať a to i s prihliadnutím na rozhodovaciu prax Európskej komisie ako i Európskeho súdneho dvora, že jeho konanie je zneužívaním

dominantného postavenia na relevantnom trhu v predmetnej oblasti označenej v rozhodnutí žalovaným je v rozpore s cieľom a účelom súťažného práva.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohol potom odvolací súd akceptovať argumentáciu krajského súdu, že Protimonopolný úrad Slovenskej republiky mal v konaní preukázať, že konanie žalobcu bolo spôsobilé obmedziť resp. narušiť hospodársku súťaž na trhu a konkretizovať, v čom takéto obmedzenie súťaže malo spočívať a ako sa prejavoval jeho negatívny efekt na trhu. Všetky tieto skutočnosti vytykané krajským súdom v danom prípade Protimonopolný úrad Slovenskej republiky aj riadne konkretizoval vo svojom rozhodnutí a tiež podrobne zdôvodnil v čom sa prejavil negatívny efekt protisúťažnej praktiky žalobcu na relevantnom trhu. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje i na rozsudok vo veci Deutsche Telekom, v ktorom Európsky súdny dvor vo vzťahu k otázke, či porušenia boli spáchané úmyselne, alebo z nedbanlivosti a či sa preto majú trestať pokutou, poukázal na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej vyplýva, že táto podmienka je splnená, ak si dotknutý podnik nemôže nebyť vedomý protisúťažnej povahy svojho správania a to bez ohľadu na to, či si je alebo nie je vedomý toho, že porušuje pravidlá zmluvy o hospodárskej súťaži.

V danom prípade je odvolací súd nesporne toho názoru, že žalobca si musí byť jednoznačne vedomý svojho proti súťažného konania, ktoré bolo vedomé, a ktorá skutočnosť vyplýva z jednotlivých rozdielnych zmlúv pre servisných klientov a licencovaných klientov ako odberateľov žalobcu za používanie označenia Zelený bod, ako i z ďalších dôkazných prostriedkov, ktoré protimonopolný úrad zhromaždil v administratívnom konaní.

Krajský súd v danom prípade sa snažil síce svoj postup odôvodniť, avšak sám tieto dôkazné prostriedky, či už k problematike generálnej klauzuly, ako i otázkam relevantného trhu a aplikácie práva EU a národného práva nevyhodnotil, resp. vyhodnotil, avšak v rozpore s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorá je pre súdny systém Slovenskej republiky záväzná. Krajský súd takto nedôsledne postupoval napriek tomu, že podklady tvorili rozsiahly obsah administratívneho spisu, avšak iba vo všeobecnej rovine krajský súd spochybňoval zistené skutočnosti, na ktoré vo svojom rozhodnutí poukazoval žalovaný a od ktorých odvodzoval deliktuálnu zodpovednosť žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky súhlasí s vecnými argumentmi protimonopolného úradu v danej veci. Svoje názory v tomto smere protimonopolný úrad ako i žalovaný odôvodnili logickými úvahami, ktoré vychádzajú z transparentných ekonomických údajov a príslušných technických podkladov, ktoré sú taktiež v rozhodnutiach správnych orgánov rozumnými úvahami a argumentmi aj podložené.

V danom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil aj s dôkaznými prostriedkami, ktoré protimonopolný úrad aplikoval ako podklady pri vyčíslení a uložení pokuty žalobcovi. Tieto ekonomické podklady pre uloženie pokuty, ktoré sú podrobne odôvodnené v rozhodnutí protimonopolného úradu, ako i žalovaného a ktorých správnosť žalobca namieta, sú rozumným spôsobom správnymi orgánmi odôvodnené a to rozsiahle a precíznym spôsobom a preto ich odvolací súd po preskúmaní považuje za vecne správne.

Úrad pri ukladaní pokuty správne posudzoval závažnosť a dĺžku porušenia zákona zo strany žalobcu a pri posudzovaní závažnosti tohto porušenia zobral do úvahy jeho povahu ako i skutočný dopad na príslušný relevantný trh. V danom prípade úrad pri určení výšky pokuty rešpektoval Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž, v zmysle ktorého ako východisko pri určení pokuty zobral do úvahy relevantný obrat podnikateľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, Najvyšší súd Slovenskej republiky je toho názoru, že námietky žalobcu ohľadne výšky uloženej pokuty, že nezodpovedá kritériám stanoveným v § 38 ods. 10 Zákona ochrane hospodárskej súťaže, sú účelové a zavádzajúce. Výška pokuty je v rozhodnutiach správnych orgánov podľa názoru odvolacieho súdu transparentným spôsobom zdôvodnená v súlade s ustanovením § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. V tomto smere úrad správne aplikoval i judikatúru Českej republiky, kde sa aplikuje obdobná právna úprava dôkazom čoho je i rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČR sp. zn. 6 A 96/2002.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako nezákonný v zmysle ust. § 220 O. s. p. za použitia ustanovenia § 246c ods. 1 O. s. p. zmenil a žalobu žalobcu ako nedôvodnú v zmysle ustanovenia § 250j ods. 1 O. s. p. zamietol.»

V súvislosti s preskúmaním namietaného porušenia označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve bolo podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale preskúmať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánu verejnej správy, o ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach (§ 247 ods. 1 OSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy a v súlade so zákonom rozhodli. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval z tohto aspektu aj dôvodnosť námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým namieta, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nie je dostatočne odôvodnený. Podľa sťažovateľa absentuje argumentácia, ktorá by primerane odôvodnila závery najvyššieho súdu o vecnej správnosti rozhodnutí protimonopolného úradu a rady predovšetkým vo vzťahu k

- jednoznačnosti a zrozumiteľnosti formulácie výroku, ktorým sa vymedzuje neprípustná praktika (podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd nerešpektoval svoju doterajšiu rozhodovaciu prax),

- správnosti výšky uloženej sankcie a aplikácie správnej úvahy – pričom v tejto súvislosti namieta sťažovateľ jednak určenie obdobia trvania protiprávneho konania, ako aj vyhodnotenie príťažujúcej okolnosti „*vedomé sťažovanie priebehu konania*“.

Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd

- sa dostatočne nevysporiadal s kvalifikáciou konania podľa čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ, t. j. že došlo ku konaniu, ktoré je zjavne spôsobilé ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi,

- nevyhodnotil, či konanie sťažovateľa nemožno posúdiť podľa osobitnej skutkovej podstaty, a ani to, či boli naplnené znaky generálnej klauzuly, t. j. či konanie obmedzilo alebo mohlo obmedziť súťaž.

Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa bez náležitej argumentácie odchýlil od svojej doterajšej rozhodovacej praxe týkajúcej sa sankcionovania na základe generálnej klauzuly (§ 8 ods. 2 v spojení s § 8 ods. 6 zákona č. 136/2001 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom období, pozn.), pričom z tohto hľadiska prekročil žalobnú argumentáciu, pretože sťažovateľ namietal len jednoznačnosť a zrozumiteľnosť výroku, ktorým sa identifikuje praktika.

Sťažovateľ tiež namieta, že mu najvyšší súd odňal možnosť konať pred súdom a vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, pretože rozhodol bez nariadenia pojednávania a rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol. Svoj rozsudok pritom založil na takej argumentácii, ku ktorej sa mal možnosť vyjadriť až v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (napr. k tvrdeniu, že si musel byť jednoznačne vedomý svojho protisúťažného konania). Tento procesný postup najvyššieho súdu viedol podľa sťažovateľa aj k tomu, že rozhodnutia protimonopolného úradu a rady neboli fakticky podrobené súdnemu prieskumu – dôvody uvádzané najvyšším súdom boli v rozpore s dôvodmi správnych orgánov a boli odlišné od dôvodov krajského súdu, a navyše neboli ani predmetom žaloby.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku konštatuje, že najvyšší súd v ňom poukázal na spôsob, akým protimonopolný úrad a rada vymedzili protisúťažné konanie sťažovateľa – poukázal na dobu trvania protisúťažného konania vymedzenú jeho začiatkom a ukončením, tiež na vymedzenie relevantného trhu a na podstatu konania sťažovateľa, ktoré spočívalo v rozdielnom nastavení systému platieb za ochrannú známku Zelený bod pre licenčných klientov a servisných klientov, ktorý nebolo možné racionálne odôvodniť, napr. nákladmi na správu ochrannej známky a pod. a ktorý nijako nerozlišoval, či sa na obaloch táto ochranná známka reálne nachádzala. Najvyšší súd tiež poukázal na to, že správne orgány sa vysporiadali s tým, že toto konanie nebolo možné subsumovať pod žiadnu osobitnú skutkovú podstatu, a tiež, že aplikácia čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ bola

odôvodnená tým, že konanie sťažovateľa malo vplyv na dovoz tovarov označených alebo neoznačených ochrannou známkou Zelený bod. Najvyšší súd sa podľa názoru ústavného súdu podrobne vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa novosti vymedzenej praxe a tým, či tento aspekt praxe odôvodňuje odlišný prístup pri určení sankcie za toto konanie. V tejto súvislosti najvyšší súd poukázal na rozhodnutie vo veci Astra Zeneca, v ktorom napriek novosti praxe boli uložené prísne sankcie.

Najvyšší súd sa podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal aj s otázkou subjektívneho vzťahu porušiteľa k svojmu konaniu, ktoré nesie prvky novosti, t. j. či sa z hľadiska zavinenia vyžaduje úmysel alebo nedbanlivosť a aký vplyv má forma zavinenia na uloženie sankcie. Konštatoval, že Európsky súdny dvor (v súčasnosti SDEÚ, pozn.; ďalej aj „ESD“) v rozhodnutí vo veci Deutsche Telekom považoval z tohto hľadiska za relevantné, že konanie je sankcionovateľné, ak *„si dotknutý podnik nemôže nebyť vedomý protisúťažnej povahy svojho správania a to bez ohľadu na to, či si je alebo nie je vedomý toho, že porušuje pravidlá zmluvy o hospodárskej súťaži“*.

V kontexte s označeným rozhodnutím formuloval najvyšší súd záver, podľa ktorého si sťažovateľ *„musí byť jednoznačne vedomý svojho protisúťažného konania, ktoré bolo vedomé, a ktorá skutočnosť vyplýva z jednotlivých rozdielných zmlúv pre servisných klientov a licencovaných klientov...“*. Sťažovateľ namieta, že tento záver najvyššieho súdu je v rozpore so záverom protimonopolného úradu, ktorý vo svojom rozhodnutí uviedol, že sa dá *„predpokladať, že ENVI-PAK, a. s. nemusel vedieť, že jeho konanie zakladá porušovanie súťažných pravidiel“* (odsek 255, s. 64 rozhodnutia protimonopolného úradu).

Z relevantnej časti odôvodnenia rozhodnutia protimonopolného úradu podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že tento záver protimonopolný úrad formuloval výlučne na účely určenia výšky sankcie, a to v kontexte toho, že praktika sa týka práva duševného vlastníctva a relevantného trhu v tejto oblasti, kde absentuje rozsiahlejšia judikatúra príslušných orgánov. Takémuto pochopeniu relevantnej časti odôvodnenia protimonopolného úradu svedčí aj to, že tento „predpoklad“ vyhodnotil protimonopolný úrad ako poľahčujúcu

okolnosť, na základe ktorej znížil výšku uloženej pokuty sťažovateľovi o 99 %. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať napr. na záver rady vo svojom rozhodnutí, ktorým sumarizuje aj príslušné závery protimonopolného úradu, podľa ktorého sa „stotožňuje so záverom prvostupňového orgánu v tom, že správanie... ako celok malo obmedzujúci efekt na súťaž na zadanom relevantnom trhu a teda neboli posudzované jeho jednotlivé súčasti samostatne, keďže jednotlivé kroky a správanie... navzájom súviseli a boli uvedené... do praxe v snahe dosiahnuť jeden a ten istý cieľ, a to posilniť svoje protiprávne postavenie na relevantnom trhu... na úkor konkurencie.“ (odsek 324, s. 66 rozhodnutia rady).

Citovaný právny záver správnych orgánov podľa názoru ústavného súdu korešponduje s uvedeným záverom najvyššieho súdu, ktorý takto vyjadril vedomý a cielený charakter konania sťažovateľa smerujúci k vylúčeniu alebo obmedzeniu konkurencie na relevantnom trhu s využitím výhradného práva na udeľovanie súhlasu na používanie označenia Zelený bod na území Slovenskej republiky. Najvyšší súd uvedený záver formuloval v kontexte s rozhodnutím ESD vo veci Deutsche Telekom, ktorým ESD stanovil minimálny štandard pre sankcionovanie konania súťažiteľa. Tento záver, t. j. že konanie sťažovateľa je konaním sankcionovateľným, pretože systematicky a cielene smerovalo k nedovolenému obmedzeniu súťaže na relevantnom trhu a predstavovalo zneužitie dominantného postavenia, vyplýva aj z rozhodnutí správnych orgánov. Na tomto základe ústavný súd neakceptoval predmetnú námietku sťažovateľa.

Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal aj s tým, či možno sankcionovať konanie, ktoré je subsumované pod generálnu klauzulu. Poukázal pritom na judikatúru ESD a na relevantné rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky (vo veciach Sazka a UPC) a tiež na podstatu práva na ochranu hospodárskej súťaže podľa čl. 55 ods. 2 ústavy, ktorého naplnenie predpokladá skôr teleologický výklad príslušných právnych noriem. Najvyšší súd porovnal znenie § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. a čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ, ktoré obsahujú demonštratívny výpočet skutkových podstát. V odôvodnení

svojho rozsudku najvyšší súd uviedol aj obsah vyjadrenia Európskej komisie podľa čl. 15 ods. 3 nariadenia č. 1/2003, v ktorom Európska komisia argumentovala možnosťou postihnúť konanie založené na všeobecnom ustanovení (generálnej klauzule) v čl. 82 Zmluvy o ES, teraz čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ (rozsudky ESD vo veciach Michelin a British Airways). Z uvedených dôvodov podľa názoru ústavného súdu neobstojí argumentácia sťažovateľa, že tento právny záver najvyššieho súdu je všeobecný, bez konkrétneho odkazu na relevantnú judikatúru.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že právnym záverom o sankcionovaní na základe generálnej klauzuly sa najvyšší súd odchýlil od svojej doterajšej rozhodovacej praxe (rozsudky sp. zn. 3 Sžh 3/2010 z 3. 5. 2011 vo veci „*Marianum*“ a sp. zn. 4 Sžhu 1/2011 z 28. 6. 2011 vo veci „*Slovak Telekom – miestne vedenia*“, pozn.), ústavný súd uvádza, že ani rozdielnosť judikatúry najvyššieho súdu ešte neznamená, že najvyšší súd v sťažovateľovej veci rozhodol arbitrárnym, a teda ústavne neakceptovateľným spôsobom. Z judikatúry ESĽP [napr. z rozsudku Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. 12. 2007] vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Tento mechanizmus spočíva v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu (m. m. IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014).

Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (mutatis mutandis I. ÚS 17/01). Preto, ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno takýto postup automaticky považovať za porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže zaujatie stanovisk k výkladu zákonov a iných než ústavných predpisov je vo výlučnej kompetencii najvyššieho súdu (III. ÚS 376/09). Judikatúra totiž nemôže byť bez vývoja a nie je vylúčené, aby (a to aj pri nezmenenej právnej úprave) bola nielen doplňovaná o nové interpretačné závery, ale aj menená za splnenia povinnosti najvyššieho súdu pristupovať k zmene judikatúry nielen opatrne a zdržanlivo (t. j. výlučne v nevyhnutných prípadoch opodstatňujúcich prekročenie princípu predvídateľnosti), ale tiež s dôkladným odôvodnením a presvedčivým vysvetlením takéhoto postupu (mutatis mutandis IV. ÚS 226/2012). Z hľadiska zmyslu a obsahu princíпов spravodlivosti je totiž neudržateľné, aby najvyššia súdna inštancia nemohla revidovať svoje právne závery v skutkovo a právne súvisiacich, resp. obdobných veciach, pokiaľ sú zmenené právne názory dôkladne a presvedčivo vysvetlené, a len z dôvodu existencie iného (skoršieho) súdneho rozhodnutia zotrvať na právnych názoroch, ktoré sa v dôsledku prihliadnutia na nové súvislosti prípadov ukázali ako prekonané (III. ÚS 11/2014).

Z argumentácie obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku je zřejmé, že revíziu právneho záveru o sankcionovateľnosti na základe generálnej klauzuly najvyšší súd náležite odôvodnil – poukázal na judikatúru ESD a Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, na vyjadrenie Európskej komisie, na základe ktorých formuloval svoje ďalšie právne úvahy a výklad príslušných právnych noriem (čl. 102 Zmluvy o fungovaní EÚ, § 8 ods. 2 a ods. 6 zákona č. 136/2001 Z. z., čl. 55 ods. 2 ústavy). Na tomto základe podľa názoru ústavného súdu nemožno akceptovať námietku sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť odlišným posúdením možnosti sankcionovať konanie subsumované pod generálnu klauzulu vyjadrenú v § 8 ods. 2 a 6 zákona č. 136/2001 Z. z.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa kvality zistenia skutkového stavu, totožnosti skutku, možnosti vyjadriť sa k dôkazom, hodnotenia skutočností na účely ukladania sankcie a pod. ústavný súd poukazuje na to, že z administratívneho spisu je zrejmé, že sťažovateľ vo viacerých prípadoch uplatňoval svoje právo nahliadnuť do spisu, predkladal svoje vyjadrenia k relevantným skutočnostiam. Protimonopolný úrad aj rada sťažovateľovi poskytli procesný priestor na to, aby sa podieľal na zisťovaní skutkového stavu a objasňovaní rozhodujúcich skutočností. Správne orgány odôvodnili svoj postup a svoje závery v súvislosti s údajmi, ktoré predložil sťažovateľ a ktoré vyhodnotili ako nepravdivé a skresľujúce a mali tak za následok zvýšenie uloženej pokuty. Uvedené námietky sťažovateľa nemajú podľa názoru ústavného súdu ústavnoprávnu relevanciu, t. j. procesný postup protimonopolného úradu a rady nevykazuje také nedostatky, ktoré by z materiálneho hľadiska mohli zasiahnuť do základných práv sťažovateľa. Na tomto základe podľa názoru ústavného súdu ani závery najvyššieho súdu, prostredníctvom ktorých akceptoval procesný postup protimonopolného úradu a rady, nie sú arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 378/08) v tomto kontexte tiež poukazuje na to že napadnuté rozhodnutie posudzuje iba z hľadiska ústavnoprávnych kritérií a na základe nich garantovaných základných práv a slobôd. Vzhľadom na to nie je úlohou ústavného súdu do detailov preskúmať prípad z pozície v okolnostiach prípadu aplikovaných „podústavných“ právnych noriem ani opätovne podrobiť revízií napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam eventuálnych pochybení najvyššieho súdu, ak tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou (IV. ÚS 270/09, IV. ÚS 27/2010, IV. ÚS 209/2011).

Sťažovateľ tiež namieta postup najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu, ktorý na prerokovanie odvolania nenariadil pojednávanie a rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol, hoci vzhľadom na dôvody uvedené v napadnutom rozsudku (napr. zmena judikatúry) bolo podľa jeho názoru vhodnejšie, aby rozsudok krajského súdu

zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Tým, že najvyšší súd nezvolil uvedený postup, mal odňať sťažovateľovi možnosť konať pred súdom. Sťažovateľ však nenamieta, že neboli splnené zákonné podmienky na procesný postup, ktorý zvolil najvyšší súd v napadnutom konaní, tvrdí, že ním navrhnutý postup by bol vhodnejší, prípadne účelnejší.

Podľa § 250ja ods. 2 OSP odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie. Ustanovenia § 214 ods. 1, 4 a 5 sa v konaní podľa tejto časti nepoužijú.

Podľa § 250ja ods. 3 OSP ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až § 221 tohto zákona, t. j. v danom prípade na vec sa vzťahujúceho podľa § 220 OSP, podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Ústavný súd v súvislosti s touto námietkou poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi vzťahujúcimi sa na konkrétne konanie (napr. II. ÚS 181/06). Teda ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03, IV. ÚS 122/2013).

V súvislosti s postupom najvyššieho súdu v odvolacom konaní je potrebné vychádzať z toho, že najvyšší súd vykonal voľbu medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi procesnými postupmi a tento zákonom dovolený procesný postup treba posudzovať podľa situácie, ktorá existovala v čase, keď sa realizoval, a k posúdeniu ktorej majú v zásade

lepšie predpoklady všeobecné súdy než ústavný súd, odhliadnuc od princípu subsidiarity, ktorým sa riadi jeho vzťah ku všeobecným súdom a ktorému viac zodpovedá, aby ústavný súd, pokiaľ to nie je nevyhnutné, sám neposudzoval vhodnosť alebo účelnosť zvoleného procesného postupu. To však ešte neznamená, že táto voľnosť je bez obmedzenia a ústavným súdom nekontrolovateľná. Aj § 250ja OSP tak ako napokon každé zákonné ustanovenie sa totiž musí vykladať a uplatňovať v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy) (m. m. IV. ÚS 196/2014, IV. ÚS 117/04).

Ústavný súd v súvislosti s touto námietkou sťažovateľa nezistil však také skutočnosti, ktoré by viedli k záveru, že najvyšší súd konal arbitrárne pri interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 250ja ods. 2 a 3, § 220 OSP) upravujúcich jeho procesný postup ako odvolacieho súdu pri prejednaní odvolania sťažovateľa. Ústavný súd nezistil ani také skutočnosti, ktoré by mohli viesť k záveru, že najvyšším súdom zvolený procesný postup mal za následok porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd svoj rozsudok nezaložil na dôkaze, ktorý by nebol vykonaný a hodnotený v správnom konaní, preto jeho postupom nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Rovnako tak námietka sťažovateľa o netransparentom postupe najvyššieho súdu pri zmene termínu verejného vyhlásenia rozsudku z 25. apríla 2013 na 23. máj 2013 neindikuje možný ústavnoprávne relevantný rozmer, t. j. možnosť vysloviť porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že závery najvyššieho súdu nie sú arbitrárne. Odôvodnenie namietaného rozsudku poskytuje dostatočný podklad pre právne závery, ku ktorým najvyšší súd dospel, preto ich nemožno považovať za zjavne neodôvodnené, a preto sú ústavne udržateľné. Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto právneho názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyššieho súdu najmä príslušných ustanovení zákona č. 136/2001 Z. z. a ustanovení Občianskeho súdneho poriadku takéto nedostatky nevykazuje.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom z 23. mája 2013 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2014